

Čtvrtina návštěvníků muzeí nedokáže přečíst výstavní texty

12.9.2025 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Gočárova galerie uspořádala spolu s Fakultou multimediálních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a s podporou Technologické agentury ČR svou první vědeckou konferenci. Její název byl Muzea bez bariér a byla součástí dvouletého výzkumného projektu, který se zaměřuje na přístupnost muzeí a galerií pro osoby se specifickými poruchami učení, zejména dyslexií z generace Z (18-24 let). Reagovala na alarmující zjištění výzkumu, že až 25 % návštěvníků má problémy se čtením textů ve výstavách.

„Svět se mění a vysokým tempem roste mimo jiné počet mladých lidí se specifickými poruchami učení. Na to musí reagovat nejen kulturní instituce, ale také marketéři a vlastně všichni, kteří chtějí dostat své sdělení k této cílové skupině. O konferenci byl velký zájem a kapacita sálu byla zájemci z celé republiky rychle naplněna. Ti, na které se nedostalo, ale mohou zhlédnout jednotlivé přednášky na YouTube kanálu Gočárovy galerie,“ uvedl radní Pardubického kraje Roman Línek, který nad akcí převzal patronát.

Klíčová zjištění: Každý čtvrtý návštěvník má problémy se čtením

Od roku 2016 je počet studentů se specifickými vadami učení až pětkrát vyšší. Rozsáhlé dotazníkové šetření české populace odhalilo alarmující údaje: 25 % respondentů má občas problémy se čtením, z toho 6 % uvedlo, že své problémy nikdy neřešilo s odborníkem, a dalších 6 % se identifikovalo jako dyslektici (N=404, 15-27let- online panel STEM MARK a N=506, online populace ČR 18-64 let - NETBUS, první čtvrtletí 2025).

Jako hlavní bariéry návštěvy kulturních institucí se ukázalo velké množství lidí při komentovaných prohlídkách, dlouhé a nesrozumitelné texty, nevhodné grafické prvky jako malé písmo, špatné osvětlení či nevhodné umístění popisků, problematická orientace v prostoru a nucené sledování určitých částí výstav. Na otázku, zda návštěvníci čtou úvodní texty výstav, kladně odpovědělo pouze 30 % respondentů, téměř 60 % respondentů odrazuje od čtení malé písmo nebo špatně čitelný font (Výzkum mezi návštěvníky Gočárovy galerie, N=355, první čtvrtletí 2025).

Výzkum určil faktory, které nejvíce přispívají k motivaci číst texty ve výstavních prostorách:

- zkrácení textů (60 %)
- srozumitelnost a jednoduchost jazyka (40 %)
- větší písmo a lepší čitelnost (40 %)
- lepší osvětlení a zvýraznění (39 %)
- vizuální zpracování místo textů (30 %)
- interaktivní média (33 %)

Program konference obohatily přednášky předních odborníků. Jana Pechancová z ČVUT vysvětlila mýty a předsudky spojené s dyslexií mimo školní prostředí. Grafický designér Martin Pyšný představil dysfont – speciální písmo pro dyslektiky a osoby se zrakovým stresem. Hana Lamatová z

Muzea umění v Olomouci se zaměřila na vnímání výstavních obsahů návštěvníky a roli kurátorů jako mediátorů příběhu Kateřina Mariánková z Gočárový galerie prezentovala doporučení pro tvorbu přívětivých textů a popisků.

Projekt je podpořený Technologickou agenturou ČR a Ministerstvem kultury ČR.

<http://www.pardubickykraj.cz/aktuality/130157/ctvrtina-navstevniku-muzei-nedokaze-precist-vystavni-texty>